

Verslag van de officiële heropening van het hoofdkantoor in Amsterdam

Op zaterdag 9 juli 2005 werd het verbouwde hoofdkantoor in Amsterdam officieel heropend. Het zag er heel feestelijk uit, vooral ook door de vele prachtige bloemstukken die aangeboden waren.

Er waren vertegenwoordigers aanwezig van het Internationaal Theosofisch Centrum, de P.C. Meuleman stichting, de Stichting Proklos en de Stichting O&O.

Ook waren er vertegenwoordigers van de Stichting Amsterdam met Hart en Ziel, van boekhandels en uitgeverijen en anderen die een band met de Vereniging hebben aanwezig.

Doordat de opening midden in het programma viel van The School of the Wisdom (SOW) die in Naarden werd gehouden was er een bus geregeld voor de mensen die de SOW in Naarden volgden. Het was dus goed bezocht.

Wies opende met een welkomstwoord, bedankte voor alle hulp bij de verbouwing, voor de giften voor de boekenplanken en gaf vervolgens het woord aan Adèle, de vrouw van John Algeo die helaas niet aanwezig kon zijn. Zij bracht de groeten en wensen over van de internationale presidente Radha Burnier en van de voorzitter van de Amerikaanse afdeling Betty Bland. Vervolgens kreeg mevrouw Tràn-Thi-Kim-Diêu, voorzitter van de Europese Federatie, het woord. Zij was blij met het werk dat hier verricht werd en bood een lijst met theosofische boeken aan in Oost-Europese talen die wij van de EFTS kunnen krijgen voor de

bibliotheek. Als laatste kreeg Arend Heijbroek het woord die sprak namens de Meulemanstichting. Hij vertelde in het kort de gebouwengeschiedenis van de Theosofische Vereniging in Amsterdam en over de problemen die men tegen kwam tijdens de verbouwing. Hij zei zeer blij te zijn met de goede samenwerking die er tijdens de verbouwing was om samen de onvermijdelijke moeilijkheden aan te pakken. Eén van de gasten uit Oekraïne zong enkele liederen begeleid door gitaar. Daarna bedankte Wies de sprekers en verklaarde het gebouw officieel voor geopend en nodigde de aanwezigen uit rustig het gebouw te bezichtigen onder het genot van een hapje en een drankje.

Het gebouw in de Tolstraat is zeer mooi en toegankelijk geworden met een gezamenlijke balie voor het secretariaat, de boekhandel en de bibliotheek. De openingstijden zijn ook aanzienlijk verruimd. Indien u nog niet geweest bent: het is beslist een bezoekje waard.

Erna Klaasse-van Maaren

Resultaten van de acties

In oktober 2004 stond er een oproep in *Theosofia* om een bijdrage te storten voor de verbouwing van de bibliotheek van de TVN met als motto: Adopteer een plank. Deze actie heeft maar liefst €2325,50 opgebracht.

In april 2005 werd in *Theosofia* uw financiële bijdrage gevraagd voor de Theosophical Order of Service in Adyar in verband met hulp aan de Tsunami slachtoffers. Deze actie heeft €1045,00

Agenda Nederland

oktober 2005

- 4-11 The European School of Theosophy in Naarden, thema: "Unlocking the Symbolic Language".
- 15 Besturenstag Amsterdam
- 22 Studiegroep Mahatma Brieven

november 2005

- 12 Ledendag. Onderwerp "globalisering", Naarden
- 19 Studiegroep Geheime Leer

december 2005

- 10 Studiegroep Mahatma Brieven

januari 2006

- 21 Studiegroep Geheime Leer

februari 2006

- 18 Studiegroep mahatma brieven

maart 2006

- 4 Voorjaarsdag met Prof. H. Gerding
- 11 Studiegroep Geheime Leer

april 2006

- 8 Studiegroep Mahatma brieven

mei 2006

- 20 Studiegroep Geheime Leer

Voor nadere inlichtingen over genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672.

opgebracht, een mooi bedrag! Dit bedrag zal in Adyar persoonlijk worden overgedragen.

Wij hebben deze acties nu afgesloten. Allen die deze acties gesteund hebben zijn schriftelijk bedankt voor hun bijdrage.

Donaties en legaten, eventueel met een speciaal doel, zijn uiteraard altijd zeer welkom.

Wies Kuiper, voorzitter TVN

School of the Wisdom Reincarnation: The Untrue Fact (juli 2005)

Op het Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden werd in juli 2005 de School of the Wisdom gehouden met als thema Reincarnation: The Untrue Fact (Reïncarnatie, het onware feit) door Dr. John Algeo.

INLEIDING

In de mooie omgeving van Naarden kwamen 80 mensen (uit België, de Oekraïne, en Nederland) samen om te luisteren naar Dr. John Algeo, de internationale vice-president van de Theosophical Society (TS) waarvan de TVN een afdeling is. Hij bezocht het Internationaal Theosofisch Centrum samen met zijn vrouw en assistent Adèle.

Dr. Algeo heeft veel academische en theosofische boeken geschreven en is de schrijver van het boek *Reincarnation Explored* (bij de UTVN uitgegeven onder de titel *Reïncarnatie in kaart gebracht*), dat herzien en opnieuw uitgegeven zal worden. In dit seminar zou hij ideeën hiervoor uitwerken ... Hieronder enkele van mijn indrukken.

Het is prettig en boeiend om naar een spreker als John Algeo

te luisteren. Hij raakt nooit van de wijs als er tussendoor vragen gesteld worden, spreekt vanuit zijn eigen ervaringen en inzichten, legt nieuwe termen altijd eerst uit en definieert ze, vertelt anekdotes en citeert uit literatuur en poëzie. Als emeritus hoogleraar Engels haalt hij veelvuldig passages aan uit zijn geliefde Oxford English Dictionary (OED). Het probleem is namelijk dat alle talen figuurlijke uitdrukkingen (metaforen) en symbolen hanteren die de aandacht vestigen op de betekenis áchter de woorden. Oliver Cromwell werd aangehaald die in 1650 tegen de General Assembly van de Church of Scotland zei: "I beseech you, in the bowels of Christ: think that you may be mistaken!" (Ik smeed u, uit naam van het binnenste van Christus: bedenk dat u het misschien bij het verkeerde eind heeft!). We moeten onophoudelijk ons onderscheidingsvermogen gebruiken om ideeën van elkaar te onderscheiden, want iedereen heeft zo zijn eigen waarheid, zijn "witte pony". Deze uitdrukking verwijst naar het boeddhistische verhaal waarin een vader zijn doodsbange zoon probeert over te halen om van een hoogte te springen in een levensbedreigende situatie. Hij zegt tegen het kind dat er om de hoek een witte pony op hem staat te wachten. Het dier staat er natuurlijk niet, dit is het symbool dat de vader gebruikt om het kind tot handelen over te laten gaan. In zekere zin zou theosofie, reïncarnatie, en ieder ander gedachtesysteem iemands witte pony kunnen zijn, het symbool dat men kan begrijpen,

Agenda buitenland

september-november

28 sept t/m 4 nov Krotona School of Theosophy: Joy Mills "Walking the Path to Wisdom": studie in *The Mahatma Letters*. (6 wk)

november 2005

7 nov 2005-13 jan 2006 School of the Wisdom (SOW Adyar) (alleen voor leden). Vier verschillende thema's, elk gedurende tien dagen.

7-18 SOW Adyar: Christianity - The Gospel of St. John, director: Dr. Anand Amaladass

21 nov-2 dec SOW Adyar: Vedanta - Atmabodha of Shankaracharya, director: Dr. S. Sankaranarayanan

26 en 27 Parijs EFTS-seminar Mahabaratha, Bhagavad Gita

december 2005

5-16 SOW Adyar: Buddhism - Shantideva's Bodhicharyavatara; director: Dr. Krishnanath

26-31 Adyar: International Convention of the Theosophical Society

januari 2006

3-13 SOW Adyar: The Voice of the Silence; director: Dr. J. Algeo

Voor nadere inlichtingen over genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

maar uiteraard is niet iedere leer of ieder dogma even nuttig.

Dr. Algeo pakt een onderwerp gewoonlijk op verschillende manieren aan: ten eerste de populaire, simpele benadering, en die is zéér belangrijk, net als "melk voor baby's"; daarna "vast voedsel" voor volwassenen, waarbij het onderwerp zo mogelijk tot in de diepte benaderd wordt.

De begrippen reïncarnatie, evolutie en karma, die onderling zeer nauw met elkaar in verband staan, zijn door de TS in de westerse cultuur geïntroduceerd. De theosofie heeft het moderne denken en de kunst op vele manieren beïnvloed.

REÏNCARNATIE

25 % van de jonge mensen in de Verenigde Staten van Amerika gelooft in wedergeboorte of reïncarnatie. Krishnamurti sprak in zijn openbare lezingen nooit over reïncarnatie en gaf aan "dat dit niet de juiste vraag was om te stellen". Toch zei hij in een persoonlijk gesprek met iemand: "Reïncarnatie is een feit, maar het is niet waar." En dit is het thema van dit seminar: *Reïncarnatie, het onware feit.*

DE FEITEN VAN REÏNCARNATIE

Dr. Algeo sprak uitgebreid over het werk van Prof. Dr. Ian Stevenson (voormalig hoofd van de Society of Psychical Research) die vanuit een wetenschappelijke benadering verslagen over reïncarnatie analyseerde, speciaal de verslagen over de *herinneringen van jonge kinderen*. Als kinderen zich in de westerse samenleving dingen uit vorige levens herinneren, wordt dit meestal direct

afgekapt ("Houd op, je vertelt onzin!"). In het oosten, waar reïncarnatie over het algemeen meer geaccepteerd wordt, komen deze gevallen vaker naar voren.

Meestal is er sprake van vijf kenmerken:

1. De persoon wiens leven door het kind herinnerd wordt is *vroegtijdig* gestorven, bijvoorbeeld door een ongeluk

2. Er was een heel *snelle wedergeboorte*: het kind werd veelal binnen twee jaar geboren na de dood van de persoon van wie het leven herinnerd werd (terwijl ons verteld wordt dat deze periode gewoonlijk honderden en soms zelfs duizenden jaren kan duren). Een verklaring voor het feit dat het kind deze herinneringen heeft zou kunnen zijn dat het mentale lichaam van het vorige leven bewaard is gebleven en nu verbonden wordt met een nieuw lichaam.

3. De wedergeboorte vindt plaats in *dezelfde omgeving*.

4. Het kind vertelt over deze herinneringen *zodra het begint met praten*.

5. Uitdoven van de herinneringen: de *herinneringen verdwijnen* als het kind ongeveer 7 jaar oud is.

Veel volwassenen beroepen zich er op eveneens herinneringen te hebben van vorige levens, maar deze zijn veelal moeilijk te verifiëren. Er zijn *drie soorten herinneringen*. Ten eerste de herinnering van *feiten* (Ik weet dat Amsterdam de hoofdstad van Nederland is); ten tweede de herinnering van *ervaringen* (Ik ken Londen heel goed); en ten derde de herinnering van *vaardigheden* (Ik weet hoe ik moet typen).

Bij zogenaamde cryptomnesie (letterlijk: bedekt vergeten) ontstaan er problemen met de herinnering van feiten en van ervaringen: men krijgt de onterechte indruk iets gedaan of gecreëerd te hebben, terwijl men er in feite eerder over gehoord of gelezen heeft. Dit gebeurt bijvoorbeeld als men een prachtige zin opschrijft en denkt die zelf bedacht te hebben, terwijl men die eerder in een boek heeft gelezen. Op dezelfde manier kunnen klaarblijkelijke herinneringen van volwassenen soms in feite komen van een verhaal dat ze gelezen of gehoord hebben. Zo komen "herinneringen" van vorige levens die worden opgewekt door hypnotische regressie niet noodzakelijkerwijs uit voorgaande levens, maar kunnen een onderbewust spel spelen om onbewuste processen in dit leven naar voren te brengen. Een deel van het geheugen lijkt niet gelokaliseerd te zijn in het stoffelijke brein; misschien tappen we soms uit het geheugen van de natuur, uit het collectief onbewuste, omdat we immers één zijn met al het leven ... Hoe dan ook, "herinneringen" kunnen therapeutisch nuttig, maar niet "waar" zijn. Hypnose brengt iemand in een passieve, beïnvloedbare toestand. Het luisteren naar een goede spreker of het samen doen van activiteiten kan een groepsdenken tot stand brengen dat zeer beïnvloedbaar is (massa- suggestie). H.P. Blavatsky waarschuwde mensen om zich nooit over te geven aan iemands wil.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

DE SAMENSTELLING VAN DE MENS

Als reïncarnatie een feit is, wat reïncarneert er dan? Volgens de theosofie bestaat de mens uit zeven principes. Elk van deze principes kan op drie manieren beschouwd worden. Ten eerste als een vorm, model of lichaam; ten tweede als het bewustzijn dat door deze vorm functioneert; en ten derde als de energie die door deze vorm heen gaat. De *principes* worden als volgt benoemd:

- *het fysieke lichaam* (sthula sharira). In haar latere geschriften zegt Mw. Blavatsky echter dat het fysieke lichaam geen principe is, maar de manier waarop de principes zichtbaar zijn op het fysieke vlak waarmee we geneigd zijn ons te identificeren.

- *de persoonlijkheid*, die uit een aantal principes bestaat: 1. de innerlijke vorm (het persoonlijk onbewuste van Jung, *linga sharira*, het astraal lichaam of etherisch dubbel), 2. prana (levensbeginsel, energie, vitaliteit, libido), 3. kama (begeertelichaam) en lager manas (kama-manas, ervaringsgericht emotioneel denken)

- *het aurische ei*, dat de bron is van alle innerlijke vormen (de aura) en dat ons onderscheidt als verscheidene individuen (zoals het ahamkara, het Ik-makende principe)

- *de individualiteit*, die gevormd wordt door buddhi (geestelijke ziel, het collectieve onbewuste van Jung) en hoger manas (menselijke ziel).

- *de monade*, die beschouwd wordt als buddhi en Atma (Atma is de universele geest, de opperste realiteit en geen menselijk

principe, maar het hoogste Zelf dat zich uitdrukt middels buddhi)

Het principe van *kama*, begeerte, heeft in het algemeen een slechte naam, wat onverdiend is. Kama is namelijk eveneens de hemelse Eros, de zoon van Venus, die er de oorzaak van was dat het universum ontstond. De *Creation Hymn* van de *Veda's* zegt dat er in den beginne kama was. Kama is zowel aards als hemels. Er is niets mis met kama op zich. Het gaat er om hoe we die energie gebruiken.

Het principe van *manas*, denkvermogen, is als Janus, de "god of Doorways" (god van deuropeningen) die naar twee kanten kijkt, naar kama en naar buddhi. Wij mensen zijn nog in onze eerste stadia van evolutie, na de kiem van het denkvermogen ontvangen te hebben van gevederde zielen. Dat is de reden dat alle mensen in principe op een zelfde manier denken en waarom alle talen in bepaalde opzichten universeel zijn. In dieren heeft nog niet die spirituele sprong plaatsgevonden van groepsziel naar afzonderlijke individuele zielen en is er nog geen volledig geactiveerd denkvermogen dat in staat is om het universum te begrijpen.

Het principe van *buddhi* is het meest mysterieuze. Het verschaft innerlijke kennis, niet de kennis die vanuit de zintuigen komt, maar de ingeboren kennis (mits we die kunnen benaderen!). Het wordt geassocieerd met wijsheid en mededogen, met het ware begrip van het één zijn met alle dingen; het is het intuïtieve denken. Buddhi is het voertuig waardoor Atma uitgedrukt kan worden: op zijn beurt

drukt buddhi zich uit door manas.

GELEIDELIJKE PROCESSEN VAN LEVEN EN DOOD

De typerende westerse visie is dat er een begin is bij de geboorte en dat er een einde is bij de dood: einde verhaal. Maar wanneer begint een geboorte precies? Bij het plan, bij de conceptie, bij de uitdrijving, wanneer de navelstreng wordt doorgesneden? En wanneer begint het stervensproces? Soms houden lichaams-elementalen (natuurkrachten) een lichaam min of meer in leven, maar is de rest van de persoon niet langer aanwezig ... De theosofische visie is die van periodiciteit, dat wil zeggen dat geboorte en dood zich voortdurend herhalende, geleidelijke processen zijn en geen afzonderlijke gebeurtenissen. De Tibetaanse traditie spreekt van zes tussenstadien of *bardo's*:

1. Ons huidige gewone wakkerere leven
2. De droom-toestand
3. De mystieke ervaring in diepe meditatie
4. Het stervensproces
5. Het stadium tussen dood en wedergeboorte
6. het proces van opnieuw geboren worden

WAT GEBEURT ER ALS IEMAND STERFT?

In theosofische verslagen van wat er normaal gesproken *na de dood* gebeurt, kan een aantal *stadia* onderscheiden worden (deze hoeven niet noodzakelijkerwijs in deze volgorde plaats te vinden):

V e r e n i g i n g s n i e u w s

1. De levensenergie trekt zich geleidelijk terug uit het fysieke lichaam.

2. De stervende persoon ziet zijn leven langs zich heen trekken (terugblik).

3. Het zilveren koord dat de etherische en fysieke lichamen verbindt wordt verbroken (bij een bijna- dood ervaring keert men terug naar het lichaam vóórdat dit stadium bereikt wordt).

4. Verschijningen aan geliefden zijn mogelijk, omdat het bewustzijn nog steeds aanwezig kan zijn in de etherische vorm gedurende enkele dagen na de dood.

5. Er verschijnen helpers om te dienen als gidsen.

6. Het bewustzijn treedt de emotionele wereld binnen (kama loka). In dit stadia worden sommigen onbewust, terwijl anderen zich bewust blijven van hun emotionele omgeving.

7. In een proces van "gestation" (groei) worden de innerlijke lichamen gesorteerd en wordt er een "schil" gevormd, waarbij het goede geabsorbeerd wordt door de hogere permanente individualiteit.

8. Na een "worsteling" of tweede dood breekt het bewustzijn zich los van de schil.

9. Het bewustzijn gaat de gelukzaligheid van devachan binnen.

WELK DEEL VAN DE MENSELIJKE SAMENSTELLING REÏNCARNEERT?

De individualiteit (buddhi-manas) veroorzaakt reïncarnatie, maar reïncarneert zelf niet. Ons "werkelijke zelf" is als de zon aan de hemel die een straal zonlicht uitstuurt. Deze straal wordt opgevangen door het brandglas

van het hogere denkvermogen en veroorzaakt zo een brandje in een stapel twijgjes. Dat vuur is de levende persoonlijkheid, maar dat vuur van de persoonlijkheid heeft een heel ongebruikelijke kwaliteit: het kan op zijn beurt de zon weer beïnvloeden, door de energie terug te geven aan de zon die de vlam veroorzaakte.

HOE OVERLEVEN WIJ?

De goede kwaliteiten overleven omdat ze geabsorbeerd zijn door het "werkelijke zelf" (buddhi- manas). Daarnaast overleeft de persoonlijkheid in de skanda's of de neigingen, de gewoontes om te reageren op een manier die we in onze vorige incarnaties hebben ontwikkeld en dat zal onze toekomstige incarnaties beïnvloeden. Iedere incarnatie is het gevolg van twee grote krachten: 1. ons *dharma*, wat de innerlijke natuur is die uit ons "werkelijke zelf" voortkomt en die ons oproept om te evolveren 2. onze skanda's, die de *karmische resultaten* zijn van onze vorige levens die van invloed zijn op hoe wij in nieuwe incarnaties reageren.

Ons leven in de stof is een "mechanische" stroom van oorzaak en gevolg. Volgens Krishnamurti is dit niet "waar", dit is niet het "Ware Leven" dat immers buiten die stroom plaatsvindt. Alles wat we in deze wereld ervaren is noodzakelijkerwijs een onwaar feit, maya: het bestaat, maar het is niet wat we denken dat het is. In een persoonlijk gesprek stelde Sidney Field vragen over reïncarnatie aan zijn vriend Krishnamurti, want hij wilde weten of het mogelijk was om een overleden

broer te ontmoeten. Krishnamurti noemde *vijf manieren waarop iemand overleeft*, waarvan vier een feit zijn en de laatste "Waar" is.

1. *Geheugen*: wij hebben herinneringen aan een dode die we projecteren. Deze beelden in ons geheugen vormen een beeld en bevatten iets van de energie van de persoonlijkheid van de overledene.

2. *Levensenergie*: in het sterfensproces laat men energie achter in de wereld door middel van denken, voelen en handelen. Dit vormt een echo in de atmosfeer; we veranderen de wereld door er in te leven.

3. *Schil*: de kama-manasische (emotionele en mentale) golven van de dode kunnen achterblijven en blijven kleven aan de wereld die de dode kende.

4. *Persoonlijkheid*: een dood persoon overleeft de dood als een denkende en voelende entiteit, als wervelingen in de stroom van bestaan, als een pakketje overtuigingen, energie, gevoelens. Dit is niet beperkt tot het aardse leven. Dit zijn de neigingen, de skanda's die uit het lichaam komen.

5. *Individualiteit*: datgene dat uit de stroom van mechanisch leven kan stappen naar het Ware Leven. Dan is er geen scheiding meer, dan is er niet langer een "ik". Dit is de dimensie van de individuele uitdrukking van de Monade. Hier ligt Waarheid.

Reïncarnatie is een feit. In één opzicht: wat daadwerkelijk reïncarneert zijn de skanda's en karma. Maar reïncarnatie is niet "Waar": de Ene Werkelijkheid brengt de stroom voort, maar gaat de stroom nooit in.

EVOLUTIE: HET TRADITIONELE DARWINISTISCHE STANDPUNT EN DE THEOSOFISCHE DRIEVOUDIGE EVOLUTIE

Alfred Russel Wallace werkte samen met Charles Darwin, die om bepaalde redenen aarzelde om zijn theorie *The Origin of Species* te publiceren. Ze waren het beiden eens over het feit van de natuurlijke selectie, later door een econoom "survival of the fittest" (overleving van de sterkste/ meest geschikte) genoemd. Wallace geloofde echter ook in spirituele werkelijkheden waar Darwin niet achter stond. Ook het Neo-Darwinisme van vandaag stelt dat er geen speciaal doel voor of richting van evolutie is. Men ontkent een intelligent ontwerp als de oorzaak voor evolutie. Vooruitgang op zich is niet van belang, alles is toeval. De theosofische visie is dat het universum zelf intelligent is, zonder dat er een specifieke ontwerper is. De visie op evolutie komt wat enkele fysieke aspecten betreft overeen met de theorie van Darwin, maar daarnaast wordt er gesteld dat er een zeker doel voor evolutie is: om vormen te verschaffen waardoor denkvermogen kan functioneren zodat geest tot zelf-realisatie kan komen. De involutie- en evolutieprocessen (in-wikkeling en ont-wikkeling) van stof, bewustzijn en geest vinden alle tegelijkertijd plaats. De *stoffelijke evolutie* brengt fysieke lichamen voort voor de intellectuele evolutie. De *verstandelijke evolutie* vergroot ons begrip van de wereld om ons heen en maakt het mogelijk dat er een spirituele ontwikkeling plaatsvindt. Deze spirituele

evolutie laat ons beseffen wie wij werkelijk zijn. We zullen nooit ons gevoel van individualiteit verliezen, maar we moeten onze gevoelens van afgescheidenheid en verdeeldheid overstijgen. Deze spirituele evolutie verschaft de monade de mogelijkheid tot zelf-realisatie (*monadische evolutie*).

N.B. Voor liefhebbers staat er meer over deze drievoudige evolutie in *De Geheime Leer* deel I [181-182].

Het doel van reïncarnatie is dus om deze evolutie te bevorderen die de intelligentie en de spiritualiteit van het universum zal vergroten.

John Algeo wenst ons allen een plezierige "rit" toe ...

Els Rijnker

Pays Latins over Leven en sterven

Van 16 tot 24 augustus 2005 hadden de Pays Latins een school op het Internationaal Theosofisch Centrum in Naarden met als thema "*Leven en sterven*". De school werd bezocht door Belgen, Fransen, Italianen en Nederlanders. De inleidingen en workshops waren Franstalig, met uitzondering van de drie inleidingen van Mw. Radha Burnier, internationaal president van de Theosophical Society, die in het Engels waren.

Hieronder een beknopte weergave van haar lezingen.

DONDERDAG 18 AUGUSTUS
In het boekje *Aan de voeten van meester* wordt gezegd: "Er zijn twee soorten mensen: zij die weten en zij die niet weten." Zij die weten zijn niet zij die erudiet (geleerd) zijn in allerlei weten-

schappen. Zij die weten zijn zij die iets begrepen hebben van het goddelijk plan. Zelfs alleen maar een klein stukje inzicht daarin kan iemands leven veranderen. Op dat moment houdt iemand op met het najagen van allerlei genoemens, omdat dat plan zo mooi is. Op elk niveau van de manifestatie bestaan veel entiteiten, maar alleen als ze zichtbaar worden op het fysieke gebied zeggen wij dat ze leven. Leven en sterven maken deel uit van de hele manifestatie, niet alleen maar van het fysieke gebied. Dat is het proces van evolutie. Sommige wetenschappers kijken nu ook door de uitwendige vormen heen. Evolutie vindt plaats op veel gebieden en niveaus en het heeft millennia nodig, op weg naar steeds grotere intelligentie. Als sneeuw smelt in de bergen vloeit het water in verschillende richtingen, maar het water gaat overal over in grotere stromen en dan in rivieren die allemaal naar de zee stromen. Zo kun je evolutie zien, waarbij ieder leven in iedere incarnatie een bijdrage levert, als een klein stroompje in de richting van de zee. Het belangrijkste is dat die immense stroom van intelligentie en liefde een grote rivier kan worden. Intelligentie is een aspect van bewustzijn en dat is overal in meer of mindere mate aanwezig. Dit hele proces van ontwikkeling en evolutie in het denkvermogen heeft als doel om al de mogelijkheden van het bewustzijn wakker te maken, zodat de eigenschappen van de ziel zich kunnen uiten. Schepselen ondergaan enorm veel ervaringen en dat zijn mogelijkheden waardoor het bewustzijn zich

V e r e n i g i n g s n i e u w s

kan uitbreiden. Maar wij mensen willen veelal niet leven in een natuurlijk proces waar leven en sterven noodzakelijk zijn: wij accepteren sommige ervaringen wel en verwerpen andere. We leven voor het plezierige en we vermijden dat wat niet aangenaam is. Het plan van bestaan is echter niet voor ons plezier bedoeld, maar voor het onthullen van die groeiende intelligentie tijdens het leven, een groeien naar wijsheid en liefde. Lang leven kan negatief zijn omdat die intelligentie dan dikwijls niet meer kan beschikken over een vitaal instrument om zich te uiten. Daarnaast valt er op een bepaald moment niets nieuws meer te leren in een leven. Een te kort leven geeft ook minder mogelijkheden. In de wereld gaan elke dag miljoenen schepsels dood zonder dat wij dat opmerken, een natuurlijk proces, denk maar aan vlinders of insecten. Alleen wij mensen maken ons erg druk om een dood lichaam. We richten er zelfs standbeelden en grafmonumenten voor op. We zouden naar het leven moeten kijken vanuit dat proces van evolutie met die broodnodige ervaringen van leven, van geboren worden en sterven als zijnde natuurlijke processen. We denken dat we leven, maar wat is leven? In coma liggen, is dat leven? Er worden dan geen ervaringen opgedaan, men is niet in relatie met de omgeving. Iemand heeft immers bewustzijn nodig om indrukken te kunnen ontvangen en ervaringen te kunnen ondergaan, dat is leven. De Boeddha zei: "Iemand die niet bewust is, leeft niet". Hoe bewust zijn wij? Honden en katten horen en ruiken

bijvoorbeeld veel meer dan een mens. De aboriginals in Australië vonden water in de woestijn, ze voelden het. Annie Besant schreef in *Oude Wijsheid* over mooie kleuren en geluiden rond ons die we niet ervaren, omdat de zintuigen degenereren als het denken overheerst. Onze zintuigen zijn als het ware afgestompt geraakt door onze denkprocessen (en emoties) die ons voortdurend bezig houden. In die zin zijn we niet echt levend, maar slechts ten dele. Schoonheid ontgaat ons vaak, ellende nemen we liever niet waar en voelen we niet in ons hart. We zijn ons niet bewust van die schoonheid die ons omringt, omdat we denken dat alleen datgene bestaat wat wij kunnen zien. Een Boeddhistische leraar schreef: "Als je naar papier kijkt kun je de boom zien waar het van gemaakt werd, hoe die groeide en tot papier werd". Wij beseffen dat niet, omdat we denken dat wat we zien de waarheid is. We hebben de attitude van "ik weet het". Wat we van iemand weten is het beeld dat we van die persoon in ons denken hebben gemaakt. Dat verhindert ons om iemand echt en onbevooroordeeld te ervaren. We kunnen eveneens niet dieper gaan als we daarnaast niet leren om werkelijk aandacht te geven. Het gaat om werkelijk kijken en ondervinden. Niet iets benoemen en dan denken dat we het al kennen. Namen en woorden maken deel uit van de grote illusie. Kunnen we ergens naar kijken zonder het te benoemen, zonder woorden in ons hoofd? Krishnamurti gaf het advies om bijvoorbeeld de volle aandacht te richten op een blad

van een boom. Als je het alleen benoemt is je aandacht niet bij het blad. Wees je bewust van de schoonheid van wolken, van een zonsondergang of van de schoonheid van iets of iemand, onderga het lijden in de wereld. We zijn geneigd alleen mee voelen met het lijden in onze directe omgeving. De gevoeligheid van onze zintuigen heeft geleden onder de ontwikkeling van ons denken. We verloren de gevoeligheid om helder te zien, we trekken te vlug conclusies. Onze denkvermogens zijn vertroebeld door allerlei vooroordelen. We moeten onze zintuigen vrij maken van harstochten en emoties om met een helder denkvermogen de wereld intenser en dieper te benaderen. Met een open denkvermogen en een open hart zullen we het doel van leven en sterven begrijpen. Bestrijd de fysieke dood niet met allerlei gekke pillen, maar blij harmonieus en kalm, want op een gegeven moment is het zinvol om het lichaam af te leggen. Er is nog een andere dood, namelijk het loslaten van onze gehechtheden, waardoor we ruimte openen voor echte ervaringen, want als we niet ondergaan en ervaren wat rondom ons is, zijn we in een semi-coma. Als we het leven kunnen begrijpen in zijn totaliteit, dan begrijpen we leven en dood.

ZATERDAG 20 AUGUSTUS

Op de tweede dag wees Radha ons er nog eens op welke prachtige orde en betekenis er aan alles ten grondslag ligt. De evolutie – die in voortdurende beweging is – is deel van die orde. Ook vroeg zij onze aandacht voor de eerste van de Drie

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Waarheden zoals die genoemd worden in *De Idylle van de Witte Lotus*, namelijk dat de ziel van de mens onsterfelijk is (zie noot onderaan).

Op deze aarde horen geboorte en sterven tot het natuurlijke proces. Wat geboren wordt, moet ook sterven, maar sterven betekent niet: ophouden te bestaan. Dat gaat met de mens mee, in welk stadium hij ook is. Geboorte en dood zijn een onderdeel van een grote cyclus van ervaring, activiteit, assimilatie en verwerkelijking op verschillende niveaus. We kunnen in één leven slechts bepaalde ervaringen opdoen, als man, vrouw, als ras, land, cultuur etc, waarin we geboren zijn. Het bewustzijn kan niet ontwaken als alles maar hetzelfde blijft, maar vaak zijn we het niet eens met de omstandigheden waarin we verkeren. Een ding is zeker: de dood. Niets, maar dan ook niets kan blijven zoals het is. Kunnen wij de dood als een vriend zien? De mysticus Silesius zei: "Sterf voordat je sterft, zodat je niet zult sterven wanneer het lichaam sterft." Er is een conflict tussen het fysieke lichaam en het bewustzijn dat daardoor moet functioneren. Mevr. H.P. Blavatsky sprak over de goddelijke en dierlijke mens en schreef: 'Het leven van de mens is als een slagveld. De goddelijke mens moet de dierlijke mens overwinnen.'

Radha schetste vervolgens hoe wij op vele manieren gehecht raken aan allerlei conditioneringen, waardoor deze steeds sterker worden. De dood bevrijdt ons daarvan. Op het plechtige moment van de dood, ziet ieder mens zijn gehele leven in

detail voorbij gaan. Gedurende één ogenblik wordt de persoon één met het individuele en alwetende Zelf; het persoonlijk zelf wordt één met het universele Zelf. Dat is voldoende. De mens ziet alles en hij begrijpt wie hij is. Als een toeschouwer kijkt hij naar zijn eigen leven. Maar de stervende mens kan dit niet vasthouden vanwege het lagere denken. Ook in het dagelijks leven kan het spirituele licht niet blijvend schijnen. We zijn gehecht aan allerlei onbelangrijke dingen, herinneringen en voorwerpen. Daar zouden we aan moeten sterven. "Sterf nu", zei Rumi, de Perzische mysticus. Sterven aan al die nutteloze en onwerkelijke dingen, sterven voordat je sterven gaat. Als we dat doen, leven we in het eeuwige.

DINSDAG 23 AUGUSTUS

De derde dag begon Radha met een wel heel pregnante formulering over wat leven is, namelijk: leven is een kwestie van bewustzijn, volledig bewust zijn, waarbij het denken helemaal aanwezig is; er is een levendig bewustzijn dat niet aan de oppervlakte blijft, maar dat subtiel en diep verborgen is.

Er zijn vele stadia tussen bewustzijn en dood en het onbewuste. Als we naar onszelf kijken, zien we dat ons bewustzijn erg beperkt is. Leven is in essentie bewust zijn en sterven is net zo moeilijk als bewust zijn. Het is niet zo zeer een kwestie van loslaten wat we niet willen, als ook al die dingen loslaten waar we aan gehecht zijn. Het is loslaten van het ik-bewustzijn, b.v. het verlangen om in een vorm

aanwezig te zijn waarin we onszelf kunnen herkennen, of het verlangen om dit of iets anders te zijn. Als het denken echt alles kan loslaten, dan is het leeg.

Leven en sterven is een cyclus van het bestaan. Het sterven maakt een eind aan alles wat in de hersenen opgeslagen is, herinneringen, crises, gehechtheden etc., inclusief het beeld dat we van onszelf hebben. De manier waarop we leven helpt ons om makkelijker te sterven en is ook de conditionering van de volgende incarnatie.

Radha stelde o.a. de vraag: is er iets meer dan leven en sterven, is er iets áchter? Mensen hebben er eeuwenlang naar verlangd daar het antwoord op te vinden. Zelfs diegenen die niet zochten, of de oermensen. Dat wat na dit leven komt is onbekend. Het is het eeuwige, het heilige. Het menselijk brein is beperkt en, hoewel de mens verlangt naar het eeuwige, keert hij toch steeds weer terug naar dat wat beperkt is in de tijd. De strijd van de mens ligt tussen bovenstaand streven naar het eeuwigdurende en zijn verlangen om te blijven bij dat wat bekend is. Het hele leven is een mysterie, wetenschappers ontdekken dat steeds meer. Einstein zei al: "Hoe meer de wetenschap ontdekt, hoe meer zij ziet dat het leven een mysterie is." Niet alleen in de grootsheid van het sterrenstelsel, maar ook in een grassprietje, de boom, de vogels, de vissen, de mens, is dit mysterie verborgen, alles is een uitdrukking van het heilige. We zijn ons hier echter niet van bewust. In die zin zijn wij eigenlijk dood. Dood voor de waarheid van het leven, voor de essentie, de

V e r e n i g i n g s n i e u w s

schoonheid en de ongelooflijke orde die er in heerst. Het hele doel van het leven is om dit te ontdekken. De mens blijft doorgaan met eten, pleziertjes, angsten, conflicten etc., maar daar is het leven niet voor bedoeld. We leven in het lichaam, dat we eigenlijk los zouden moeten laten om echt te gaan leven. Kennis alleen helpt daar niet bij. Het onbekende mysterie is onzichtbaar, onhoorbaar om ons heen. We kunnen dat alleen maar met ons hart ervaren en leren kennen. Radha haalde hierbij weer De Drie Waarheden aan (zie onderaan) waarover zij al eerder gesproken had. De vraag van deze dag: "Wat is leven?" zou zij willen beantwoorden met het volgende: leven is proberen onszelf waardig te maken voor die hogere kennis van dat wat eeuwig is en het gaat hierbij om kennis van de ziel. Hiervoor moeten wij ons inspannen, we moeten het "verdienen". Het is een wonder, dat het hele universum geregeerd wordt door eeuwige wetten. We zouden alles moeten zien zoals het in essentie is: goddelijk. Volledig bewustzijn is de dingen, de omstandigheden enz. zien zoals ze zijn. Als we dat niet doen, zijn we met een illusie bezig (maya: iets bestaat wel, maar het is anders dan we waarnemen).

Iemand vroeg eens aan de wijze Ramana Maharshi: "Hoe kan ik de werkelijkheid bereiken?" Ramana zei: "U bent al verwerkelijk, maar u denkt dat dat niet zo is." Wanneer je denkt: Ik ben dom, wijs, Nederlander of wat dan ook, dan besef je niet dat je het Onbeschrijflijke, Onnoembare bent. Wij zijn "DAT", of zoals in de Bijbel

staat: "Het Koninkrijk der hemelen is in ons." Het werk van de mens is, dat hij zich moet zuiveren. Dat is ons echte "werk" en niet onze aspiraties zoals het streven naar een hoge functie. We mogen van alles genieten als we er maar niet aan gehecht raken. Van twee dingen zouden we afstand moeten nemen. Enerzijds van onze verlangens en gehechtheden en anderzijds van het denken in dualiteit, pluraliteit of diversiteit. Als ons denken en ons hart in de juiste gesteldheid zijn, begint het geheim van het leven zich te ontvouwen. Want er is slechts het ene, de werkelijkheid is één en ongedeeld. De vraag waar het dus om draait is: blijven we met onze gehechtheden bezig of kiezen we voor het heilige, het geheim? Als wij vrij zouden kunnen worden van de illusie dat we dingen moeten vasthouden en bezitten of bereiken, dan zouden we een andere manier van zijn en leven ontdekken, namelijk die van de innerlijke reis naar het eeuwige, het heilige, die ons leven vol zin en betekenis maakt.

Elly Kooijman (dag 2 en 3)
en Els Rijnaker (dag 1)

NOOT uit: Joy Mills *Op de Drempel van het Heilige Pad* (UTVN 2004) blz. 174 en 175:

De Drie Waarheden in het achtste hoofdstuk van *De Idylle van de Witte Lotus* door Mabel Collins kunnen als volgt worden weergegeven:

Er zijn drie waarheden die absoluut zijn, en niet verloren kunnen gaan, maar die toch verzwegen kunnen blijven bij gebrek aan spraakvermogen.

- De ziel van de mens is onsterfelijk, en haar toekomst is de

toekomst van iets waarvan de groei en de glans grenzeloos is.

- Het beginsel dat leven schenkt verblijft in ons, en boven ons, is onsterfelijk en eeuwig weldadig, wordt niet gehoord of gezien of geroken, maar wordt waargenomen door de mens die werkelijk het vermogen tot waarneming verwerft.

- Wij zijn ieder afzonderlijk onze eigen absolute wetgever, de schenker van glorie of ellende aan onszelf; de beslisser over ons leven, onze beloning, onze straf.

Deze waarheden, die zo groot zijn als het leven zelf, zijn zo eenvoudig als het eenvoudigste denkvermogen van een mens. Voed ermee degenen die ernaar hongeren.

4 t/m 11 oktober 2005 Naarden: Studieweek van de Europese School van Theosofie

Het thema van deze studieweek is *Unlocking the Symbolic Language*. De voertaal is Engels.

Sprekers:

- Ray Grasse: *From Pisces to Aquarius: the Shifting Great Ages; Synchronicity and the Mind of God; Astrology and the Chakras*.

- Michael Gomes: *Finding the Pearl within the Shell: An Overview of the Classics of the Esoteric Tradition*.

- Dr. David Roef: *Turning the Seven Keys of Occultism and Unlocking the War in Heaven*.

- Dr. Erlendur Haraldsson: *Children who claim to remember a past life; Appearances of the dead*.

- Harold Tarn: *Nature's Designs in Space and Time*.

- Colin Price: *Theosophy- the Master Key to the Mysteries; The*

3 Objects of the Theosophical Society

- Ali Ritsema: *Beyond Language*
- Tom and Susan Ockerse:

The importance of Being Foolish; The Process of Right Action; Living Leaves.

Programma's en registratieformulieren zijn te verkrijgen bij de TVN in Amsterdam. Informatie bij Ingrid Eberhard- Evans, e-mail: ingridee@lineone.net

Den Haag 20 en 21 oktober 2005 Congres Masonic & Esoteric Heritage

Het gebouw van de voormalige Nederlandsche Handel-Maatschappij in Amsterdam, dat tot het begin van de jaren negentig heeft gefunctioneerd als het hoofdkantoor van de ABN AMRO, wordt op dit moment aangepast om het Amsterdams Gemeentearchief te huisvesten. Aan het Gemeentearchief werd onlangs het complete historische archief van de Theosofische Vereniging overgedragen. Wanneer het Gemeentearchief naar de Vijzelstraat verhuist, zal het archief van de TV in een toepasselijke behuizing komen te liggen: het gebouw is namelijk ontworpen door de architect K.P.C. de Bazel, levenslang lid van de TV en één van de leidende figuren in de theosofische kunstbeweging rond 1900.

De renovatie van gebouw De Bazel, die in 2006 gereed moet zijn, heeft een heftige discussie op gang gebracht tussen experts op het gebied van conservering, cultureel erfgoed, kunsthistorici en specialisten op het gebied van de esoterie. Het architectonisch ontwerp en het gebruik van spe-

cifieke materialen en decoratieve motieven vloeien direct voort uit De Bazels levensbeschouwing. Moeten daarom de structuur en de symboliek van het gebouw intact worden gelaten, of mogen zij ingrijpend worden veranderd om aan de behoeften van het Gemeentearchief tegemoet te komen?

De discussies rond dit gebouw stellen een probleem aan de orde binnen het huidige kunst- en conserveringsbeleid, dat het onderwerp is van het congres *Masonic & Esoteric Heritage. A New Perspective for Art and Conservation Policies* dat op 20 en 21 oktober 2005 wordt gehouden in de aula van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Door gebrek aan kennis vanuit de cultuursector wordt van historisch belangrijke voorwerpen, gebouwen en interieurs niet onderkend dat er sprake is van esoterische symboliek. Men weet niet welke betekenis deze symboliek heeft, welke onderliggende architectonische concepten zijn gebruikt of welke cultuurhistorische waarde het voorwerp of gebouw heeft binnen de Nederlandse geschiedenis. Het gebrek aan kennis maakt dat in het beslissingstraject van Monumentenzorg, van erfgoedinstellingen en subsidiegevers enorme missers worden begaan. De lacunes in de kunst- en architectuurgeschiedenis kunnen alleen worden opgevuld als structureel aandacht aan de invloed van westerse esoterie wordt besteed.

Het congres wil daartoe oproepen. Het moet stimuleren tot uitwisseling en het opbouwen van (internationale) inter-

disciplinaire netwerken en tot een beter gefundeerd cultuurbehoud. Esoterische gebouwen, historische interieurs en kunstvoorwerpen moeten op de juiste wijze worden geïnventariseerd, beschreven of gerestaureerd. Geldstromen moeten ook naar deze vorm van cultuurgoed vloeien, zodat ook dat het publiek wordt geconfronteerd met de culturele diversiteit van de Nederlandse samenleving in het verleden. Dat is van groot belang voor de generaties in de toekomst.

Meer informatie over het programma en aanmelding voor het congres via info@stichtingovn.nl, telefoon 06-2240498 of 06-50242545.

Marty Bax

Boekhandel Au Bout du Monde toch gered

De leegverkoop op 8, 9 en 10 augustus op Singel 313 is afgeblazen. Naar verwachting kan de winkel halverwege september worden heropend.

De Theosofische stichting O&O (Ontmoeting en Ontplooiing) heeft de boekhandel Au Bout du Monde weten te behouden. De mensen die in het verleden vele jaren enthousiast in deze bijzondere boekhandel hebben gewerkt, worden betrokken bij de doorstart.

De stichting O&O wil ontmoetingsplaatsen faciliteren voor mensen die zoeken naar de waarheid achter alle wereldgodsdiensten. De boekhandel Au Bout du Monde is ruim 30 jaar op haar eigen wijze een dergelijke ontmoetingsplaats. Deze bijzondere vorm van

V e r e n i g i n g s n i e u w s

klantgericht denken is de aanleiding geweest voor de stichting om de doorstart mogelijk te maken.

Het bestuur van O&O is er van overtuigd dat er in onze samenleving een groeiende behoefte bestaat aan kennis over spirituele achtergronden van ons bestaan. De specifieke boeken

die *Au Bout du Monde* verkoopt, dragen bij aan verdieping en geestelijke ontplooiing.

Een van de doelstellingen van de stichting O&O is: het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap. Vanuit die doelstelling zal deze stichting zich met veel overtuiging inzet-

ten om de boekhandel weer haar eigen gezicht te laten zien, waarmee ze zich altijd heeft onderscheiden.

De stichting O&O is onafhankelijk, maar nauw verbonden aan de Theosofische Vereniging Nederland in de Tolstraat te Amsterdam.

Annie Besant

Over de broederschap van de godsdiensten

Ook al erkennen wij dat er verschillen zijn tussen godsdiensten,
laten wij ze dan erkennen opdat wij er van mogen leren,
liever dan dat we kritiek leveren.
Laat de christen ons onderwijzen wat hij te onderwijzen heeft,
maar laat hem niet weigeren om
van zijn broeder van de Islam te leren,
of van zijn broeder van welk ander geloof dan ook,
want ieder mens heeft iets te leren en ook iets te onderwijzen.

Alle grote waarheden van de godsdiensten zijn van ons allemaal,
behoren niet exclusief toe aan welke godsdienst dan ook.
Dat is de reden waarom er niets wezenlijks gewonnen wordt door
van de ene godsdienst naar de andere over te gaan.
Je hoeft niet het hele scala van wereldgodsdiensten af te reizen
om het water van de wijsheid te vinden.
Graaf in het veld van je eigen godsdienst en ga al maar dieper,
tot dat je de bron vindt van het levenswater,
dat zuiver en vol naar boven stroomt.

Uit: *The Theosophist*, april 2005